

Espoon kaupunki
Helsingin kaupunki

Valtionavustushakemus
11.12.2017

dnro Espoo 126/2016
dnro HEL 2016-000511

Liikennevirasto
PL 185
0101 Helsinki

Valtionavustushakemus valtion osallistumiseksi Raide-Jokeri -pikaraitiotien rakentamisen kustannuksiin vuosina 2017 – 2020

Pikaraitiotie Raide-Jokeri –hanke

Raide-Jokeri on pikaraitiotienä toteutettava seudullinen kehämäinen joukkoliikenneyhteys. Itäkeskuksesta Pitäjänmäen ja Leppävaaran kautta Keilaniemeen kulkeva Raide-Jokeri on yksi seudun tärkeimmistä poikittaisista joukkoliikennehankkeista ja keskeinen toimenpide, jolla parannetaan kestävien kulkutapojen palvelutasoa. Hanke on tarkoitus aloittaa vuonna 2017. Hankkeen on arvioitu valmistuvan vuonna 2021. Hankkeen aikataulu tarkentuu vuoden 2018 lopussa valmistuvan allianssin kehitysvaiheen myötä.

Raide-Jokeri tukee raideliikenteeseen perustuvan tiivistyvän yhdyskuntarakenteen strategista kehittämistavoitetta ja valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita. Raide-Jokerilla on keskeinen rooli Helsingin valmisteilla olevan yleiskaavan tavoitteiden saavuttamisessa. Raide-Jokeri tukee myös Otaniemen ja Keilaniemen alueiden kehittymistä edelleen seudullisesti merkittävänä elinkeinoverureina.

Suunnitellun radan pituus on noin 25 km, josta noin 16 km sijoittuu Helsingin alueelle ja 9 km Espooseen. Raide-Jokeri on koko osuudeltaan kaksiraiteinen ja sijoittuu pääasiassa omalle ajouralle. Raitiotiellä liikennöidään nykyaikaisella, matalalattiaisella vaunukalustolla. Ajoaika linjalla on noin 60 minuuttia ja keskimääräinen matkanopeus 25 km/h. Arkisin ruuhka-aikana liikennöidään 5–6 min vuorovälillä ja päivällä 10 min välein. Arkivuorokauden matkustajamääräksi on arvioitu 87 800 matkustajaa vuonna 2025. Vaikutuspiirissä arvioidaan asuvan vuonna 2030 noin 154 000 asukasta ja sijaitsevan noin 102 000 työpaikkaa.

Käyttötarkoitus, valtuus ja enimmäismäärä

Pikaraitiotie välille Itäkeskus (Helsinki) – Keilaniemi (Espoo). Raitiotieradan pituus on 25 kilometriä.

Valtuus tehdä sopimuksia raideliikennehankkeiden valtionavustuksen maksamiseen seuraavasti:

Raide-Jokeri pikaraitiotien rakentamisen avustamiseen Helsingin Itäkeskuksesta Espoon Keilaniemeen saa sitoutua niin, että avustuserien yhteismäärä saa olla enintään 84 000 000 euroa (alv 0%). Valtuuden määrä on kuitenkin enintään 30 prosenttia pikaraitiotien rakentamisen kustannuksista.

Hankkeen kustannusarvio on 280 milj. euroa (alv 0%, MAKU 110,6, 2010=100). Hankkeen yhteiskuntataloudellinen H/K-suhde on 0,7. Valtion avustus on enintään 30 prosenttia hankkeen rakentamiskustannuksista, kuitenkin enintään 84 milj. euroa (alv 0%). Avustuskelpoisia menoja ovat raiteiden, pysäkkien ja liityntäpysäköinnin suunnittelu- ja rakentamiskustannukset, jotka sisältyvät hankkeen kustannusarvioon ja joista aiheutuu menoja vuodesta 2016 alkaen. Avustus maksetaan arvonlisäverottomiin menoihin. Valtionapuviranomaisena toimii Liikennevirasto.

Valtionavustuksen myöntöpäätöksen edellytyksenä on, että Espoon ja Helsingin kaupungit sitoutuvat MAL-sopimuksen 2016—2019 tavoitteisiin ja erityisesti luovat edellytyksiä tonttitarjonnan ja asuntotuotannon merkittävälle lisäämiselle hankkeen vaikutusalueella.

Hankesuunnitelma ja päätökset

Espoon kaupunki (Pöytäkirja 13.06.2016, § 84):

Valtuusto

1
hyväksyi liitteenä olevan Raide-Jokerin hankesuunnitelman,

2
kehottaa teknistä toimialaa jatkamaan Raide-Jokerin suunnittelua ja toteuttamaan hanke hankesuunnitelmassa esitettyjen periaatteiden pohjalta niin, että hankkeen hankesuunnitelman mukainen kustannusarvio on yhteensä 275 milj. euroa (alv 0 %, maarakennuskustannusindeksi 2010=100, huhtikuu 2015) ja Espoon kaupungin osuus kustannuksista on 66,6 milj. euroa (alv 0 %, maarakennuskustannusindeksi 2010=100, huhtikuu 2015), kun valtion rahoitusosuus 30 prosenttia on vähennetty,

3
päätti, että hankkeen suunnittelu- ja toteutusvaiheen Espoon osuus rahoitetaan kaupungin budjetista osoitettavin varoin. Toteutusedellytykset varmistetaan budjetin hyväksymisen yhteydessä,

4
päätti, että Raide-Jokerista käynnistetään kokonaisvaltainen riskienhallintatyö, jolla hallitaan hankkeeseen liittyviä riskejä ja varmistetaan hankkeen asianmukainen toteutus.

Helsingin kaupunki (Pöytäkirja 15.6.2016 Diaarinumero HEL 2016-000511):

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä Raide-Jokerin hankesuunnitelman Helsingin kaupungin osalta liikennelaitos –liikelaitoksen johtokunnan esityksen 14.4.2016 mukaisesti siten, että hankesuunnitelman mukaisen pikaraitiotien infrastruktuurin kokonaiskustannusarvio on yhteensä 275 milj. euroa (MAKU-indeksi 110,6, huhtikuu 2015) ja Helsingin kaupungin osuus kustannuksista 123,9 milj. euroa (alv 0 %, MAKU huhtikuu 2015) kun valtion osuus kustannuksista on yhteensä 84 milj. euroa.

Valtionavustuksen saajat

Avustuksen saajina ovat Espoon kaupunki ja Helsingin kaupunki.

Toteutusmalli

Helsingin kaupunki ja Espoon kaupunki ovat tehneet Raide-Jokeri-hankkeen suunnittelusta ja toteutuksesta kaupunkien välisen yhteistyösopimuksen, jossa sovitaan osapuolten yhteistyön keskeisistä periaatteista. Kaupungit ovat yhteistyösopimuksella perustaneet hanketta varten johtoryhmän, joka valvoo hankkeen toteutumista.

Raide-Jokeri-hankkeen suunnittelu ja rakentaminen toteutetaan ns. allianssimallilla, jossa tilaajina ovat Helsingin kaupunki ja Espoon kaupunki yhteistyösopimuksessa määritellyn kustannusjaon mukaisesti.

Hankkeen rajaukset

Valtion avustusta haetaan 30 %:lle hankkeen arvonnisäverottomista suunnittelu- ja toteutuskustannuksista. Hanke käsittää pikaraitiotien ja siihen liittyvien järjestelmien sekä muiden välittömästi pikaraitiotielinjan käyttöön liittyvien rakenteiden, kuten tie- ja katujärjestelyiden ja johtosiirtojen, suunnittelun ja toteutuksen.

Hankkeen toteuttamiskustannuksiksi lasketaan suunnitteluun, hallinointiin, tiedottamiseen, lupamenettelyihin, pohjatutkimuksiin, rakennuttamiseen, rahoitukseen ja rakentamiseen liittyvät kustannukset. Kustannukset eivät sisällä varikoiden ja kaluston investoinneista tai pikaraitiotien käytöstä aiheutuvia kustannuksia.

Kustannukset lasketaan ja avustusta maksetaan toteutuvien kustannuksien perusteella kuntien rajalta poikki periaatteella.

Hankesuunnitelma on hakemuksen liitteenä 1.

Kustannusvastuiden rajausperiaate on esitetty liitteessä 2.

Avustusten maksatus

Kaupungit sitoutuvat toimittamaan kalenterivuoden vaihteessa Liikennevirastolle tositeluettelon edeltävän vuoden avustuskelpoisista kustannuksista. Tositelustaukseen liitetään tilintarkastajan lausunto kyseisten kustannusten avustuskelpoisuudesta. Jos osa kyseessä olevan avustusvuoden kustannuksista ei ehdi mukaan kyseiseen listaukseen, liitetään ne seuraavan vuoden avustushakemukseen. Kaupunkien puolesta hankkeen toteuttavien organisaatioiden hallinnointikustannukset eivät sisälly avustuskelpoisiin kustannuksiin.

Valtionavustuksen maksatus alkaa vuonna 2018, jolloin maksettava avustus liittyy vuosien 2017-2018 toteutuneisiin hyväksyttäviin kustannuksiin. Hakija toimittaa vuosien 2017-2018 tositeluettelot edellä kuvatun menettelyn mukaisesti vuoden 2019 alussa.

Hankkeen seuranta

Espoon kaupunki ja Helsingin kaupunki esittävät, että perustettaisiin hankkeen seurantaryhmä, joka toimisi Liikenneviraston johdolla. Esitetään, että seurantaryhmä kokoontuisi kolme kertaa vuodessa tai tarvittaessa useamminkin. Espoon ja Helsingin kaupunkien toimeenpanevat tahot toimittavat Liikennevirastolle kuukausiraportin sekä vuosittain tilinpäätöksen tilintarkastuskertomuksineen. Jos Liikennevirasto katsoo tarpeelliseksi, sillä on oikeus toimituttaa erityistilintarkastus valtionavustuksen käytöstä. Espoon kaupunki sekä Helsingin kaupunki toimittavat vuosiraportoinnin yhteydessä tiedot kaavoituksen toteutumisesta sekä edistymisestä. Raportin yksilöidympi sisältö sovitaan hankkeen seurantaryhmässä, jossa ovat edustettuina Liikennevirasto, Espoon kaupunki sekä Helsingin kaupunki.

Liitteet 1. Pikaraitiotie Raide-Jokerin hankesuunnitelma
2. Periaatteellinen kustannusrajaus erityisesti asemien kohdalla

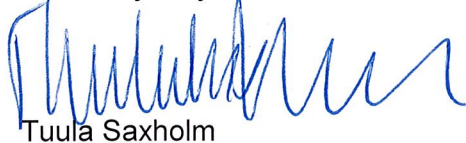
Allekirjoitukset

Espoon kaupunki
Teknisen toimen johtaja

Olli Isotalo

Helsingin kaupunki
Rahoitusjohtaja

Tuula Saxholm

Tiedoksi:

Liikenne- ja viestintäministeriö, Helsingin kaupunki ja Espoon kaupunki